

Natuuronderzoek afritten A28 Zeist

zuid

23 september 2011

Zoon buro voor ecologie

Colofon

Titel	Natuuronderzoek afritten A28 Zeist zuid
Opdrachtgever	gemeente Zeist
Uitvoerder	Zoon buro voor ecologie
Auteur	C.P.M.Zoon
Datum	23 september 2011

Zoon buro voor ecologie
De Haar 1, 7738 PV, Witharen
tel: 0523-676.470, fax: 0523-676.311
e-mail: info@zoon-ecologie.nl

Zoon heeft meer dan 30 jaar ervaring met veldonderzoek naar flora en vegetatie in Nederland. Er is 20 jaar ervaring met faunaonderzoek in Europa en met terreinbeheer, natuurbeleid, natuurontwikkeling en het beoordelen van effecten van plannen voor bouwen, aanleg van wegen en kanalen in Nederland.

Inhoud

Inleiding

- Ligging van het terrein
- Het plan
- Status van het terrein in het natuurbeleid
- Noodzaak van een natuurtoets
- Onderzoek

Natuurwaarden

- Toestand van de natuur
- Bestaande gegevens
- Aangetroffen natuurwaarden
- Verwachting voor beschermde natuurwaarden

Effecten

- Effecten op beschermde soorten
- Effecten op beschermde gebieden

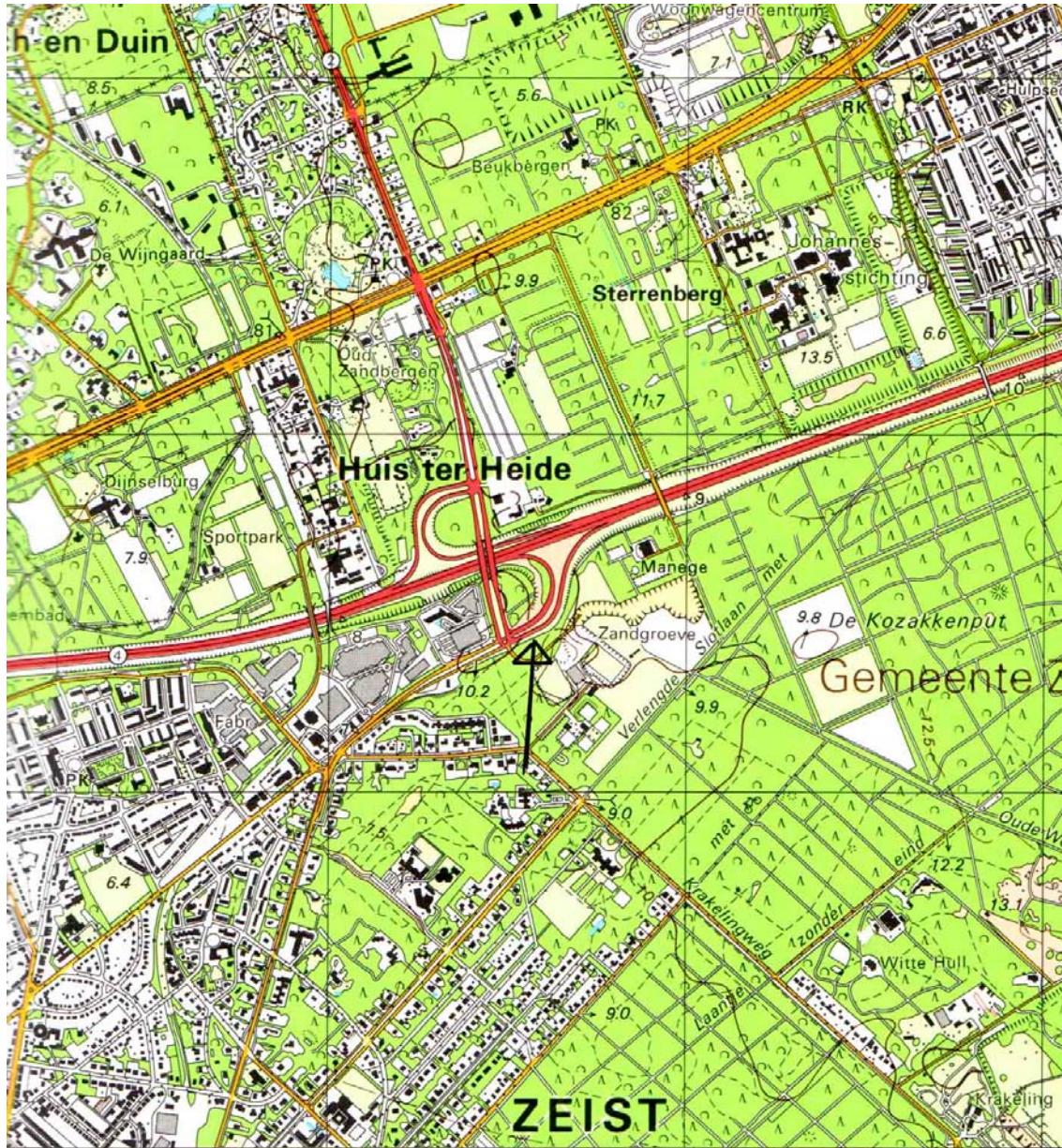
Aanbevelingen

- Ontheffingen
- Uitvoeren van de zorgplicht

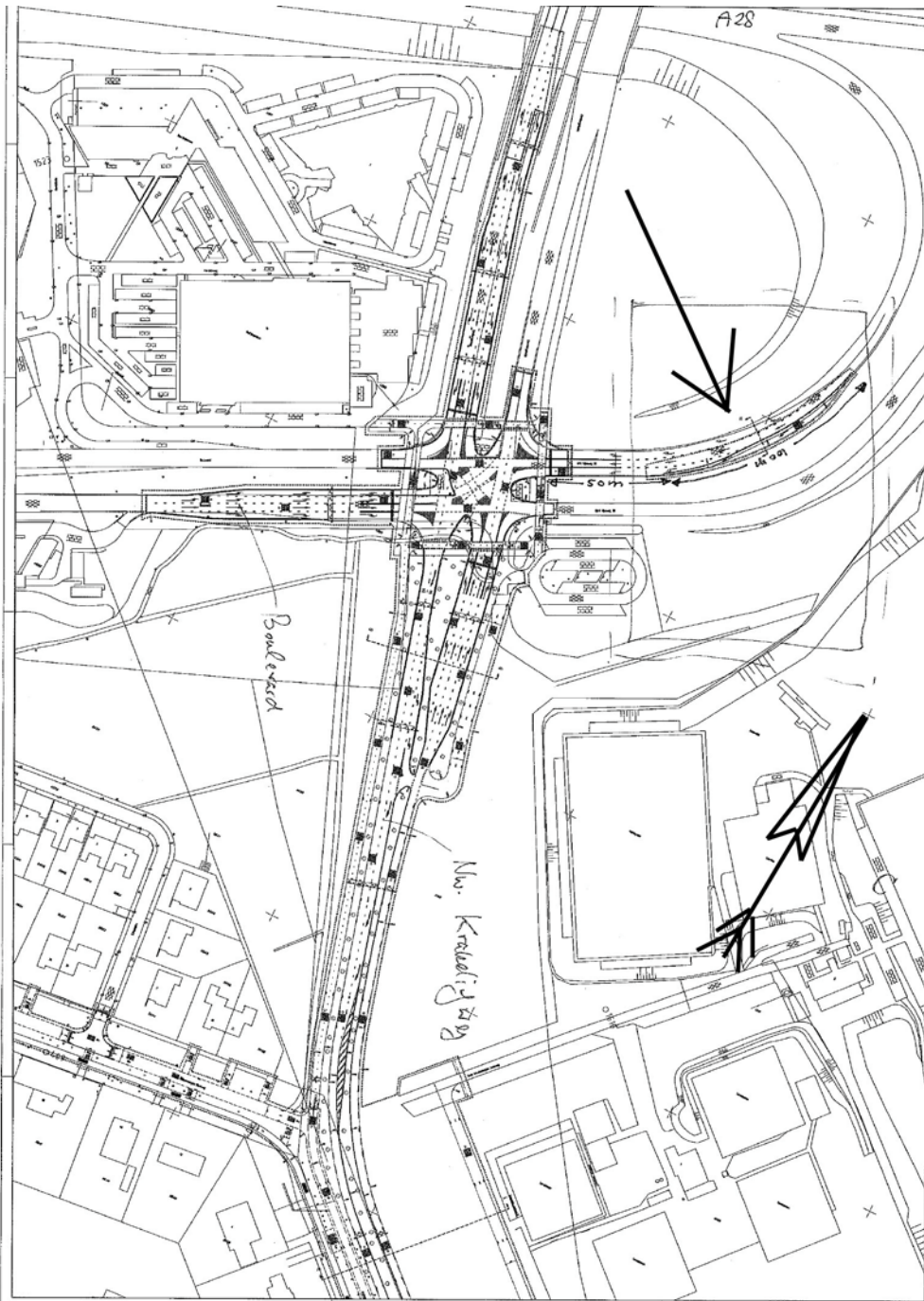
Inleiding

De gemeente Zeist bereidt het plan voor om de linksaf-voorsorteerstrook op de zuidelijke afrit van de A28 bij Zeist /Den Dolder te verlengen.

Ligging van het terrein

Het plan

Het strookje grond naast de afrit dat verhard zal worden is aangegeven. Het gaat om verlengen van het linksaf-voorsorteervak.

Status van het gebied in het natuurbeleid

Het plangebied is onderdeel van de EHS

Noodzaak van een natuurtoets

Toets in het kader van gebiedsbescherming

Voor ingrepen die mogelijk de wezenlijke en kenmerkende natuurwaarden van de EHS aantasten, geldt het principe "Nee-tenzij", waarvoor elke provincie in het kader van de provinciale structuurvisie een toetsingsschema opgesteld heeft. Afweging van het natuurbelang in de EHS vindt plaats in het spoor van de Ruimtelijke Ordening (bestemmingsplan).

Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Flora- en Faunawet. In deze wet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

Beschermingscategorieën Flora- en Faunawet

Tabel 1	Algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en er geldt altijd de zorgplicht (art.2).
Tabel 2	Soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode, waarbij de zorgplicht blijft gelden. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
Tabel 3	Zeldzame soorten, waarvoor altijd ontheffing aangevraagd moet worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: én - er sprake is van een in de wet genoemd belang (hier: ruimtelijke ontwikkeling) én - er geen alternatieven zijn én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort Voor Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels), die alle in tabel 3 staan, is geen ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling mogelijk, omdat deze ontheffingsgrond niet genoemd wordt in de Europese Habitatrichtlijn.

Indien het voortbestaan op locatie van beschermde soorten planten of dieren uit tabel 2 en 3 door de ingreep negatief beïnvloed worden, is sprake van overtreding van de Flora- en Faunawet.

Voor Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten dient het plan zo uitgevoerd te worden dat de duurzame instandhouding van deze soorten niet bedreigd wordt. Initiatiefnemer dient dit aannemelijk te maken door middel van een activiteitenplan, dat door het ministerie van LNV goedgekeurd moet worden.

Ook onbeschermde soorten mogen niet onnodig moedwillig vernietigd worden. Iedereen dient zich te houden aan de zorgplicht (art. 2 flora en faunawet).

De Flora- en Faunawet geldt altijd en overal, waar beschermde soorten voorkomen.

Rode lijst van bedreigde soorten

De toets op de instandhouding van de nationale rode lijst-soorten (en in Utrecht van de provinciale oranje lijst-soorten) vindt plaats in het spoor van de Ruimtelijke Ordening. Het is een provinciaal belang dat door de provincie behartigd wordt.

Onderzoek

Op 5 september 2011 is het gebied onderzocht.

Natuurwaarden

Toestand van de natuur

Het terrein van de ingreep bestaat voor 100 % uit natuurlijke vegetatie. Het gaat om zeer oude droge heide die structuurrijk is. Hier en daar komt open zand voor en er zijn plekken met een dikke humuslaag. Ook komt veel braamstruweel voor, wat van belang is voor de hazelworm, die daarin schuilt. Het open zand is van belang voor de zandhagedis, die daar eieren in afzet. Deze vegetatie is zeer geschikt als leefgebied voor reptielen.

Bestaande gegevens

Van de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van hazelworm, levendbarende hagedis en zandhagedis. Met name de heidetaluds van de A28 in de directe omgeving staan hierom bekend.

Aangetroffen natuurwaarden

Er zijn tijdens het bezoek geen reptielen aangetroffen.

Verwachting voor beschermde natuurwaarden

De plek van de ingreep speelt naar verwachting een rol in het uitwisselen van reptielenpopulaties op het zuidelijke talud van de A28. Naar verwachting zijn er soms exemplaren van de genoemde drie soorten in het terrein aanwezig. Het terrein is vrij klein.

De status van deze soorten:

Soort	FFW tabel	rode lijst NL	oranje lijst Utrecht
Zandhagedis	3	x	x
Hazelworm	3		x
Levendbarende hagedis	2		x

Effecten

Effecten van het plan op beschermde soorten

Door het plan wordt de smalle strook tussen de op- en afrit nog smaller. Er blijft echter heide van goede kwaliteit over, zodat de uitwisselingsfunctie niet in gevaar komt. Tijdens de aanleg kunnen er reptielen bedreigd worden door het afgraven van vegetatie en humuslaag. Als de ingreep tussen oktober en april plaatsvindt, zullen dieren in hun winterslaap gestoord worden, waarbij de dieren nagenoeg machteloos zijn.

Al de ingreep in de zomer plaatsvindt, wordt de voortplanting van de zandhagedis bedreigd.

Effecten van het plan op beschermde gebieden

De kenmerken van de Ecologische hoofdstructuur, in dit geval het voorkomen van heide en reptielen, wordt door de ingreep niet significant aangetast, indien met zorg gewerkt wordt en indien er heide van goede kwaliteit tussen de op- en afrit blijft.

Aanbevelingen

Ontheffingen

Voor het bedreigen van zandhagedis en hazelworm is ontheffing nodig van de flora en faunawet. De kans op verstoren is vrij groot. Voor de levendbarende hagedis geldt een vrijstelling, mits op zorgvuldige wijze gewerkt wordt. Bij een ontheffing zal geëist worden dat er gewerkt wordt in de minst gevoelige perioden.

Aanbeveling

De minst gevoelige perioden zijn de periode tussen de winterslaap en de voortplanting (april - mei) en tussen de voortplanting en de winterslaap (sept- okt).

Men kan aanwezige reptielen proberen weg te vangen met lokplaten. Dit is een langdurige actie, die moeilijk in te plannen is.

Men kan ook de toplaag van de bodem, met de vegetatie tot op de minerale ondergrond voorzichtig afschuiven met een shovel en neerleggen in een gebied waar reptielen zich kunnen verspreiden.

Het moet **altijd** voorkomen worden dat met zware machines over de intacte vegetatie en humuslaag gereden wordt. Daarin schuilen de reptielen.

Zorgplicht Soortbescherming

Voor alle soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora – en Faunawet).

Dit houdt in dat de ingreep op zodanige wijze dient plaats te vinden, dat de schade aan soorten beperkt wordt.

Men dient bij de uitvoering rekening te houden met kwetsbare perioden van soorten (voortplantingstijd, overwintering).

Alle soorten die tijdens de ingreep aangetroffen worden dienen verplaatst of beschermd te worden, zodat zij behouden kunnen blijven.

Vaak is hiervoor deskundige begeleiding nodig bij de uitvoering van het plan.

